

KONFLIKT ZÁUJMOV

povinná deklarácia autorov odborných a vedeckých publikácií

Historicky deklarácia „konfliktu záujmov“ vychádza z práce Dennisa F. Thompsona, PhD. z Harvard University, Cambridge Massachusetts v USA, uverejnenej vo významnom New England Journal of Medicine v auguste roku 1993, pod názvom „Understanding financial conflicts of interest“. Z neho vyplýva, že konflikt záujmov, je súbor podmienok, v ktorých profesionálna interpretácia týkajúca sa primárneho záujmu (čo je blaho a bezpečnosť pacienta, či hodnovernosť výskumu), má tendenciu byť ovplyvnená sekundárnym záujmom (napr. finančným ziskom).

Tento problém vychádza hlavne z etických a morálnych princípov činnosti lekára i z Hippokratovej prísahy a prerástol aj do právnych predpisov UEMS (*The European Union of Medical Specialists*) - CME (*Continuing Medical Education*) - CPD (*Continuing Professional Development*) a jej EACCME (*European Accreditation Council for CME*). Uvedené princípy sa následne dostali aj do právnych predpisov jednotlivých štátov. Tieto demokratické princípy spoločnosti iba kopírujú, už niekoľko rokov zaužívané zásady, platné v ostatných vyspelých krajinách sveta, ktoré sa snažia dodržiavať princípy nezávislosti, objektívnosti a transparentnosti aj na úrovni sústavného medicínskeho vzdelávania.

V podmienkach Slovenska, vydalo MZ SR **Vyhlášku č. 74/2019 Z. z.** „Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckeho pracovníka“, ktorá nadobudla platnosť od 07.03.2019 a **účinnosť od 15.03.2019**, ktorá zakotvuje aj povinnú deklaráciu pre garantov podujatí kontinuálneho vzdelávania a hodnotenia vzdelávacích aktivít, aj povinnosť deklarovať „konflikt záujmov“ od všetkých aktívnych účastníkov.

Z uvedeného nepriamo vyplýva a je to dnes aj obľúbenou požiadavkou všetkých významnejších odborných a vedeckých periodík, že každý autor a spoluautor príspevku v medicínskom časopise musí v závere uviesť „Vyhlásenie o konflikte záujmov“.

Toto môže byť deklarované v 2 formách:

- **Nemám potencionálny konflikt záujmov**
- **Deklarujem nasledujúci konflikt záujmov:...**

Konflikt záujmov je v spoločných predpisoch SLK a SLS v zmysle článku III. ods. 12 **Smerníc SLK a SLS pre ARS CME k procesu sledovania a hodnotenia úrovne jednorazových vzdelávacích aktivít** definovaný ako:

Konflikt záujmov odborníka je situácia, kedy so zreteľom na jeho pomer k organizátorovi, spoluorganizátorovi, sponzorom jednorazovej vzdelávacej aktivity alebo ich k zástupcom možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti a to najmä vtedy, keď z dôvodov osobných alebo iných obdobných vzťahov zainteresovaných osôb je alebo mohol byť narušený, alebo ohrozený záujem na nestrannom a objektívnom vzdelávaní. Za osobné alebo obdobné vzťahy sa považuje rodinná spriaznenosť, citová spriaznenosť, politická spriaznenosť a ekonomický alebo akýkoľvek iný, s verejným záujmom nesúvisiaci záujem zdieľaný s organizátorom, spoluorganizátorom alebo sponzorom jednorazovej vzdelávacej aktivity. Odborník alebo organizácia (vrátane ARS CME), ktorá vykonáva hodnotenie sa považuje za osobu nachádzajúcu sa v konflikte záujmov najmä, ak je zároveň odborným garantom alebo lektorom jednorazovej vzdelávacej aktivity, ktorú má posúdiť, je zamestnancom (v zmysle Zákonníka práce a obdobných predpisov upravujúcich pracovno-právny vzťah) alebo partnerom (v zmysle Obchodného zákonníka) organizátora, spoluorganizátora, sponzora jednorazovej vzdelávacej aktivity a podobne.

Na základe hore uvedeného, bude redakcia časopisu Ateroskleróza štandardne požadovať deklarovanie konfliktu záujmov od všetkých autorov a spoluautorov ich príspevkov a to od čísla 1-2/2019.

Reakcia časopisu Ateroskleróza